

Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till lag om försök med altemneringsledighet samt lagar om ändring av vissa lagar som har samband med den

Till riksdagen har överlämnats regeringens proposition nr 136/1995 rd med förslag till lag om försök med altemneringsledighet samt lagar om ändring av vissa lagar som har samband

med den. Riksdagen, som i ärendet har mottagit arbetspolitiska utskottets betänkande nr 4/1995 rd och stora utskottets betänkande nr 2/1995 rd, har antagit följande lagar:

**Lag
om försök med altemneringsledighet**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Definitioner och tillämpningsområde

I denna lag avses med altemneringsledighet ett arrangemang genom vilket en heltidsanställd arbetstagare enligt ett altemneringsavtal som han ingått med sin arbetsgivare för viss tid befrias från de uppgifter som hör till anställningsförhållandet och arbetsgivaren samtidigt för motsvarande tid förbinder sig att anställa en person som är arbetslös arbetssökande vid en arbetskraftsbyrå.

Denna lag skall också tillämpas på en person som står i tjänsteförhållande eller därmed jämförbart anställningsförhållande till staten, en kommun eller något annat offentligt samfund.

I denna lag avses med arbetsgivare också samfund enligt 2 mom.

2 §

Förutsättningar och villkor för altemneringsledighet

Altemneringsledigheten skall vara i minst 90 kalenderdagar utan avbrott och sammanlagt i högst 359 kalenderdagar.

Arbetstiden för den arbetstagare som anställs för tiden för altemneringsledigheten skall vara minst lika lång som den ordinarie arbetstiden för den altemneringsledige arbetstagaren.

En förutsättning för altemneringsledighet är

att arbetstagaren omedelbart innan altemneringsledigheten börjar har varit i arbete och stått i anställningsförhållande till samma arbetsgivare i minst ett år utan avbrott. Den ovan nämnda tidsperioden om ett år kan omfatta en oavlönad frånvaro om sammanlagt högst 30 dagar, förutsatt att personen under de tretton senaste månaderna har arbetat hos samma arbetsgivare i minst tolv månader.

Innan altemneringsledigheten börjar skall arbetskraftsbyrån tillställas ett skriftligt altemneringsavtal i vilket arbetsgivaren förbinder sig att anställa en person som är arbetslös arbetssökande vid en arbetskraftsbyrå, samt ett arbetsavtal eller någon annan tillförlitlig utredning om att en person som varit arbetslös arbetssökande vid en arbetskraftsbyrå har anställts för tiden för altemneringsledigheten.

Om anställningsförhållandet för den arbetstagare som har anställts för tiden för altemneringsledigheten upphör före utgången av ledigheten och det på grund av att den tid som står till buds är kort, på grund av tillgången på arbetstagare eller av något annat i sak godtagbart skäl inte är möjligt att anställa en ny arbetstagare, skall det inte anses strida mot altemneringsavtalet att anställningsförhållandet upphör.

3 §

Avbrytande av altemneringsledigheten

Om avbrytande av altemneringsledigheten

skall överenskommas mellan arbetsgivaren och arbetstagaren.

Alterneringsledigheten anses dock ha upphört i sådana situationer som avses i 5 § 1 mom. 7 och 7 a- punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

4 §

Arbetstagares rätt att återgå till sitt tidigare arbete

En arbetstagare som återvänder från alterneringsledigheten när ledigheten har upphört har rätt att återgå till sitt tidigare arbete eller därmed jämförbart arbete.

5 §

Rätt till alterneringsersättning

Arbetstagaren har rätt till alterneringsersättning för den tid alterneringsledigheten pågår.

Arbetstagarens rätt till alterneringsersättning består enligt avtalet också i det fallet att anställningsförhållandet för den arbetstagare som anställts för tiden för alterneringsledigheten upphör före utgången av alterneringsledigheten.

6 §

Begränsningar i rätten till ersättning

En arbetstagare har inte rätt till alterneringsersättning för den tid under vilken han

- 1) får lön av en arbetsgivare som avses i 1 § 1 eller 3 mom.,
- 2) fullgör beväringstjänst eller civiltjänst,
- 3) avtjänar frihetsstraff i straffanstalt,
- 4) är heltidsanställd i minst en månad hos någon annan arbetsgivare än en som avses i 1 § 1 eller 3 mom.,
- 5) idkar företagsverksamhet som huvudsyssla, eller

6) får sådan förmån som avses i 5 § 1 mom. 4, 5, 7, 7 a-, 10 a- eller 12 punkten eller 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Som lön enligt 1 mom. 1 punkten betraktas inte sådana naturaförmåner som på basis av alterneringsavtalet fortsättningsvis kan åtnjutas under alterneringsledigheten.

7 §

Alterneringsersättningens storlek

Alterneringsersättningens fulla belopp är 60

procent av den arbetslöshetsdagpenning till vilken personen, om han var arbetslös, skulle vara berättigad på basis av 13, 16, 22 och 23 §§ lagen om utkomstskydd för arbetslösa, dock högst 4 500 mark per månad. När alterneringsersättningen fastställs beaktas inte sådana barnförhöjningar som avses i 24 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

När arbetslöshetsdagpenningen enligt 1 mom. bestäms skall på lagstadgad förmån, lön och annan arbetsinkomst som en person erhåller under alterneringsledigheten tillämpas vad 17, 18, 27 och 27 a §§ lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgar om arbetslöshetsdagpenning.

Utan hinder av 23 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och förordningen om fastställande av lön som läggs till grund för dagpenning avvägd enligt förtjänsten (754/84) skall, när den löneinkomst som skall anses som stadigvarande bestäms, löneinkomsterna för de 52 veckor som föregick alterneringsledigheten beaktas, dock så att i löneinkomsterna inte medräknas de naturaförmåner som på basis av alterneringsavtalet fortfarande kan åtnjutas under alterneringsledigheten.

Arbetstagarens rätt till partiellt yrkesutbildningsbidrag fastställs så som närmare bestäms i utbildnings- och avgångsbidragsfondens stadgar och i förordningen om avgångsbidrag för statstjänstemän. Dylikt partiellt yrkesutbildningsbidrag inverkar inte på alterneringsersättningens belopp.

8 §

Ansökan om och betalning av alterneringsersättning

Alterneringsersättning skall sökas hos folkpensionsanstaltens lokalbyrå eller arbetslöshetskassan, som skall ge sökanden ett skriftligt beslut i ärenden som gäller beviljande, förvägande och återkrav av ersättning. Arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen avger ett för folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan bindande utlåtande om de förutsättningar för alterneringsersättning som avses i 2 § 1—4 mom. och 6 § 1 mom. 5 punkten samt om de förutsättningar för återkrav som avses i 10 § 1 mom. så som stadgas närmare genom förordning.

Alterneringsersättningen utbetalas minst en gång i månaden i efterskott. Om betalningen av ersättningen gäller i övrigt vad 44 § lagen om

utkomstskydd för arbetslösa stadgar om betalning av arbetslöshetsdagpenning.

9 §

Anmälningssplikt

Arbetsgivaren skall utan dröjsmål underrätta Arbetskraftsbyrån om anställandet av en arbetstagare för tiden för alterneringsledighet samt om väsentliga ändringar i arbetstagarens anställningsförhållande.

Den som blir alterneringsledig och den som är alterneringsledig skall utan dröjsmål lämna folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan de uppgifter som behövs för bestämmande av alterneringsersättningen och informera dem om ändringar som skett i dessa uppgifter.

Den som ansöker om alterneringsersättning skall personligen till Arbetskraftsbyrån inom sitt distrikt lämna in de utredningar som Arbetskraftsbyråns eller Arbetskraftskommissionens utlåtande förutsätter, om Arbetskraftsbyrån inte ger anvisningar om ett annorlunda förfarande.

10 §

Återkrav av alterneringsersättning

Om det på grund av omständigheter som hänför sig till alterneringsarrangemanget är uppenbart att avsikten inte har varit att genomföra arbetsalternering enligt denna lag, skall alterneringsersättningen återkrävas, om återkrav inte skall anses uppenbart oskäligt.

Har alterneringsersättning annars betalats utan grund eller till ett för stort belopp, skall den överbetalda ersättningen återkrävas. Återkravet kan frångås helt eller delvis, om detta anses skäligt och det att ersättningen betalades utan grund inte berodde på svikligt förfarande eller grovt vållande från förmånstagarens sida eller om det belopp som betalats utan grund är litet.

Vid återkrav av ersättning iaktas i tillämpliga delar vad 31 § 3 och 4 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgar om återkrav av arbetslöshetsdagpenning.

Har någon fått alterneringsersättning för samma tid för vilken han retroaktivt beviljas dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (364/63), dagpenning eller olycksfallspension enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) eller sådan förmån som avses i 45 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, får

folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan uppbära det belopp som för denna tid betalats utan grund genom att det avräknas från den förmån som skall betalas retroaktivt. Om återkrav gäller dessutom i tillämpliga delar 45 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Alterneringsättning, vars storlek bestämts med stöd av grunddagpenningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, får inte utmätas.

11 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med folkpensionsanstaltens eller arbetslöshetskassans beslut om alterneringsersättning får söka ändring i det hos arbetslöshetsnämnden genom skriftliga besvär senast den trettonde dagen efter den då han fick del av beslutet.

Den som är missnöjd med arbetslöshetsnämndens beslut får genom skriftliga besvär söka ändring i det hos försäkringsdomstolen senast den trettonde dagen efter den då han fick del av beslutet.

Om inte ändringssökanden visar något annat, anses han ha fått del av ett beslut som avses i 1 och 2 mom. den sjunde dagen efter den då beslutet postades under den adress han uppgett.

I ett utlåtande som avses i 8 § 1 mom. får ändring inte sökas genom besvär.

12 §

Finansiering

De kostnader som alterneringsersättningen orsakar arbetslöshetskassorna och folkpensionsanstalten finansieras med iakttagande av vad 37 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och 6—8 kap. lagen om arbetslöshetskassor stadgar om arbetslöshetsdagpenning.

13 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Om inte något annat följer av denna lag, tillämpas på alterneringsersättningen vad 28, 29, 36, 36 a och 39 §§, 42 § 2—5 mom. samt 43, 43 a och 43 b §§ lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgar om arbetslöshetsdagpenning och utkomstskyddsärenden.

14 §

Verkställande organ

Arbetsministeriet är högsta myndighet vid ledningen, övervakningen och utvecklandet av verkställigheten av försöket med alterneringsledighet. Beträffande folkpensionsanstaltens och arbetslöshetskassornas övervakning gäller lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om arbetslöshetskassor.

15 §

Tillsyn

Arbetskrafts- och arbetarskyddsmyndigheterna övervakar i samarbete med varandra iakttagandet av denna lag.

16 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av

denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

17 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 19 och är i kraft till och med den 31 december 1997. Lagen tillämpas på sådan alterneringsledighet i fråga om vilken alterneringsavtal ingås medan lagen är i kraft och som tas ut före den 31 december 1998. Rätten till partiellt yrkesutbildningsavdrag så som närmare bestäms i utbildnings- och avgångsbidragsfondens stadgar och i förordningen om avgångsbidrag för statstjänstemän (726/87) kan fortsätta högst till och med den 31 juli 1998.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Lag**om ändring av 16 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 16 § 6 mom. lagen den 24 augusti 1984 om utkomstskydd för arbetslösa (602/84), sådant det lyder i lag av den 8 augusti 1986 (608/86), som följer:

16 §

*Rätt till dagpenning avvägd enligt
förtjänsten*

— — — — —
För den som erhåller deltidspension bestäms rätten till dagpenning avvägd enligt förtjänsten enligt läget vid den tidpunkt då deltidspensionen började. Detsamma gäller den som har

erhållit deltidspension omedelbart innan han fick dagpenning avvägd enligt förtjänsten. Vad som stadgas ovan gäller också den som är alterneringsledig enligt 1 § 1 mom. lagen om försök med alterneringsledighet (/).
— — — — —

— — — — —
Denna lag träder i kraft den 199 .

L a g

om ändring av 6 § lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 6 § 11 och 12 punkten lagen den 21 januari 1994 om studiestöd (65/94) och
fogas till 6 § en ny 13 punkt som följer:

6 §

Begränsningar i fråga om studiestödet

Studiestöd beviljas inte den som

som beviljas den som bor stadigvarande i landet, eller

13) får alterneringsersättning enligt lagen om försök med alterneringsledighet (/).

11) avtjänar fängelsestraff och studerar i straffanstalten,

12) från en främmande stat får studiestöd

Denna lag träder i kraft den
199 .

Helsingfors den 5 december 1995

